

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Валери Велков Иванов,
e-mail: val.ivanov@abv.bg

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „доцент“ в Пловдивския университет „Паисий
Хилендарски“

област на висше образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1
Национална сигурност (Сигурност на Балканите, външна политика и дипломация)

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 32 от 09.04.2024 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „Политически науки и национална сигурност“ на Факултета по икономически и социални науки (ФИСН), като кандидати участват д. н. Пламен Атанасов Атанасов и д-р Горан Владимиров Стойковски.

1. Общо представяне на процедурата и кандидатите

Със заповед № РД-21-1184 от 07.06.2024 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ПУ в област на висше образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1 Национална сигурност (Сигурност на Балканите, външна политика и дипломация), обявен за нуждите на катедра „Политически науки и национална сигурност“ на Факултета по икономически и социални науки.

За участие в обявения конкурс са подали документи следните кандидати:

- д. н. Пламен Атанасов Атанасов, „главен механик“ в „Олива“ АД – Кнежа;
- д-р Горан Владимиров Стойковски, „гл. асистент“ в катедра „Политически науки и национална сигурност“, Факултет по икономически и социални науки на ПУ.

От представените документи е видно, че двамата кандидати са подали в срок пълен комплект от необходимите документи и материали, в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника на ПУ „Паисий Хилендарски за РАС, както и с допълнителните изисквания на Факултета по икономически и социални науки. Спазени са

процедурните изисквания от обявяването на конкурса в ДВ до определяне на състава на научното жури и неговото първо заседание, в което участвах.

Кандидат № 1 - д. н. Пламен Атанасов Атанасов, роден през 1970 г. в гр. Плевен, завършва Свободния факултет на Висшия машинно-електротехнически институт – София, специалност „Журналистика“ през 1994 г. и Факултета по автоматика на Технически университет – София, като придобива ОКС „Магистър“ с квалификация „Инженер по биотехника“ през 1995 г. По-късно разработва и защитава дисертационен труд на тема: „Роля на компютърно опосредстваната комуникация за предизвикване и овладяване на репутационни и управленски кризи. Изследване на съдържанието на блогове, корпоративни и информационни сайтове, дискуссионни и тематични форуми и социални мрежи, свързано с репутационни и управленски кризи“ за придобиване на ОНС „доктор“ във Факултета по журналистика и масова комуникация на Софийски университет „Св. Кл. Охридски“ в периода 2014-2017 г. През 2023 г. успешно защитава дисертационен труд на тема: „Сигурност и комуникация“ за придобиване на ОНС „доктор на науките“ към Департамент „Национална и международна сигурност“ на Нов български университет, София.

Проследявайки кариерното му развитие, се наблюдава заемане на различни експертни, административни и научно-изследователски длъжности в частни предприятия, финансови институции и държавни структури, като се започне от „инженер“, който организира и отговаря за планиране, поддръжка, ремонт и др. на машини и съоръжения в предприятие за детски храни, „прокурист“ с отговорности търговия, ремонт и поддръжка на стоматологична техника, „инженер“ по хардуерна поддръжка на станции и мрежи, IT специалист за системно администриране и поддържане на бази с данни, до „системен администратор“ и Служител по сигурността на информацията, PR експерт и „главен механик“. Въпреки богатата си трудова кариера до момента не е извършвал преподавателска дейност на основен трудов договор във висше училище.

Кандидат № 2 - д-р Горан Владимиров Стойковски, роден през 1969 г. в гр. Куманово, Република Северна Македония и завършва през 2002 г. Философски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, София с придобита ОКС „Магистър“, специалност „Политология“. През 2008 г. придобива ОНС „доктор“ по научната специалност 05.11.02 „Политология“ след успешно защитена докторска дисертация на тема: „Перспективата на междуетническите отношения и държавното устройство в Република Македония“.

Трудовата му кариера започва като „сътрудник“ към службата за Протокол и церемониал към Събранието на Република Македония, Скопие през 1998 г, преминава през „консултант“ „Национален център за изследване на общественото мнение“ към Народно Събрание на Р България, София през 2001 – 2002 г., през длъжността „експерт“ към Институт за обществени и хуманистични изследвания „Евро-Балкан“ в Скопие, Р Македония от 2002 г. до 2005 г., а също „сътрудник“ и „експерт-консултант“ едновременно към Институт за социални ценности и структури „Иван Хаджийски“, София, към Институт за регионални и международни изследвания, София, България и към Фондация Институт Отворено общество – Македония, в периода 2003-2009 г. След 2010 г. работи към Институт

за икономически стратегии и международни отношения „Охрид“ в Р Македония и Институт за регионални и международни изследвания, София, като в периода 2014-2017 г. е „съветник“ на министъра на външните работи на Р България.

Впечатляващата трудова, експертна и най-вече консултантска кариера на кандидата д-р Горан Стойковски се допълва с научно-преподавателска дейност в периода от 2012 г. до 2021 г. като „асистент“ и хабилитиран преподавател „доцент“ по политология към ПУ „Паисий Хилендарски“, Факултет по икономически и социални науки, катедра „Политически науки и национална сигурност“ и същевременно като „главен асистент“ към Великотърновски Университет „Св. Св. Кирил и Методий“, Философски факултет, катедра „Политически науки“ („Политология, социология и културология“), гр. Велико Търново, в периода 2012-2024 г. В момента е „главен асистент“ в катедра „Политически науки и национална сигурност“ към Факултет по икономически и социални науки, Пловдивски Университет „Паисий Хилендарски“.

2. Обща характеристика на дейността на кандидатите

В настоящия конкурс кандидат № 1 - д. н. Пламен Атанасов участва с една публикувана монография в съответната научна област, представена като хабилитационен труд, една монография, която не е представена като основен хабилитационен труд по предходна или текуща процедура и не е представяна при защита на научна степен „доктор на науките“, 3 броя самостоятелни глави в колективна монография, 27 броя статии и доклади, като един от тях е доклад който е публикуван в научно издание, реферирано и индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация, два броя са в съавторство.

Освен това са представени 9 броя статии и доклади като приложение в дисертационния труд за придобиване на ОНС „доктор“, както и 15 броя научни публикации, включени като приложение в дисертационния труд за придобиване на НС „доктор на науките“, които не са предмет на настоящия анализ и не приемам за рецензиране, но дават възможност за обща представа за научното развитие на кандидата. Като цяло научната продукция, с която д. н. Пламен Атанасов участва в конкурса, значително надхвърля минималните национални изисквания, като при минимални изисквани точки по групи показатели за заемане на академична длъжност „Доцент“ от 400, той събира 920 точки, което е двойно повече от изискуемия брой (без показател „Е“ който не е задължителен – 780 точки), видно от документ 8.1. Съгласно приложената справка за съответствие с Критериите за оценка на кандидатите, участващи в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ във Факултета по икономически и социални науки на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (документ 8.3), с допълните показатели за оценка по Групи от 1 до 4 точките на кандидата са значително повече - 1181.5, което показва формално съответствие и с Допълнителни показатели за оценка на кандидатите за заемане на академични длъжности във ФИСН към ПУ.

Представената научна продукция на кандидата д. н. Пламен Атанасов показва, че една твърде малка част от неговите научни интереси са в областта на външната политика и на международните отношения (в частност и българо-македонските отношения), където изследва ролята, мястото и задачите на публична дипломация в съвременния, информационно доминиран свят, а традиционно научните му интереси са ангажирани с кризисната комуникация и с управлението на репутационни кризи, с вирусите, троловете и хакерите, с мрежовите отношения в глобалното уеб-пространство, с ролята на медиите по отношение на въздействието на масовата комуникация и други. Което като цяло **не кореспондира с научната специалност на конкурса**, а именно – „Сигурност на Балканите, външна политика и дипломация“.

Водещ научно-изследователски труд е монографията „Въпроси на публичната дипломация и сигурността. Поглед към българо-македонските отношения през 1991–2024 г.“, където авторът задълбочено и многопластово разкрива предмета на дипломацията, като основният акцент се поставя върху публичната дипломация, новата публична дипломация и дигиталната дипломация. Като изследва негативните ефекти като език на омразата, подмяна на историческото минало, физическото насилие срещу правото на национално самосъзнание и произтичащите колизии във външнополитическите отношения, д. н. Атанасов извежда същностните характеристики и особеностите на подобно предизвикателство пред сигурността като прецедент в международните отношения и залага на комуникационните измерения на дипломацията, разбирана като основен инструмент както във външната политика, така и в обществено-политическите отношения. Може да се твърди, че това е труд, **който попада в обхвата на научната специалност от конкурса**.

Проследявайки в тематично отношение останалите публикации /публикувана монография, която не е представена като основен хабилитационен труд, самостоятелни глави, статии и доклади/, може да се твърди, че те определено кореспондират с теми, като социалната психология, науката за масовата и междуличностната комуникация, управление на репутационни кризи, медиите, изкуствения интелект и въздействието на масовата комуникация, фалшивите новини и доверието в мрежите, комуникацията и кризите, за управлението на сигурността на базите данни, сигурността на обществото и държавата, лидерство и комуникация и др. За съжаление следва да посоча, че **тези трудове в огромната си част не са в релация с изискваната научна специалност от конкурса, както и съответната област на висшето образование и професионално направление** (с изключение на труд 22 от Списъка с научната продукция, документ 6.). Включително не е спазено и изискването на Факултета по икономически и социални науки, да има поне една публикация в научни списания, реферирани и индексирани в международни бази данни с научна информация (Scopus или Web of Science) по научната специалност на конкурса, (публикация 1.1., от Група 1 на раздел II от документ 8.3.), защото **темата и съдържанието ѝ са в друга научна област и професионално направление**.

От представените документи и справки става ясно, че кандидатът има значителен брой (общо 15) цитирания от научната общност, което според мен е доказателство за баланс

между практическите и теоретичните резултати. Освен това следва да се посочи, че кандидатът участва в учебния процес във висши училища с известен брой лекции и упражнения (общо 50 часа), има участие в разработване на учебни програми – 4 броя, както и участие в два научни проекта – национален и международен. Приемам за основателни заявените претенции за научни и научно-приложни приноси в документ 10.1 и считам че приносите са лично дело на кандидата. Член е на Съюза на учените в България Съюза на българските журналисти.

Кандидат № 2 - д-р Горан Владимиров Стойковски участва в конкурса с **една публикувана монография** в съответната научна област, представена като хабилитационен труд, **една монография**, която не е представена като основен хабилитационен труд, **3 студии** публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране и **10 броя** научни статии и доклади, от които **две статии** са публикувани в научни списания, реферирани и индексирани в международни бази данни с научна информация. Към списъка с научната продукция са включени и 20 броя статии и доклади на кандидата, които не са представени и **не приемам за рецензиране**, но дават обща представа за научните интереси и неговото научно развитие.

Научната продукция, с която д-р Горан Стойковски участва в конкурса, покрива минималните национални изисквания, като при минимално изискуем брой от 400 точки по групи показатели за заемане на академична длъжност „Доцент“, **той събира 592 точки**, съгласно документ 8. А справка за съответствие с Критериите за оценка на кандидатите, участващи в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ във Факултета по икономически и социални науки на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (документ 8.1) показва, че съгласно допълните показатели за оценка на кандидатите, точките на кандидата нарастват значително - **907.35**, което показва **пълно съответствие и с Допълнителни показатели за оценка на кандидатите за заемане на академични длъжности във ФИСН към ПУ**.

Анализът на представената научна продукция на кандидата показва, че неговите научни интереси са областта на политическите науки и националната и регионална сигурност, с основна насоченост към изследване на международните отношения, регионалните политики и стратегии на Балканите, особеностите и похватите прилагани във външната политика, политиките и стратегиите за защита на националния интерес и националната сигурност, дипломацията и международната сигурност, външната политика и национална сигурност, етнонационална и етнокултурна проблематика, регионални политики, в това число и геополитическото развитие на Балканите. Което ми дава основание да твърдя, че **трудовете на кандидата са в съответствие с изискваната научна специалност, както и съответната област на висшето образование и професионалното направление от конкурса**.

В монографията „Голямата промяна на македонската република“ е направен систематичен и изчерпателен анализ на събития които променят същността на държавата Македония след провъзгласяване на независимостта ѝ. Предложен е анализ на

изключително актуален проблем, свързан със системната и структурна промяна на страната от гледна точка на международната и регионална сигурност.

А в монографията „Изгревът на белия полумесец – изгледи за нов турски век на Балканите“ е направен систематичен и изчерпателен анализ на турското стратегическо мислене, тактиката, външнополитическите цели и глобалната геополитическа визия на Република Турция след края на Студената война. Анализирани са въпроси свързани с международната, регионалната и националната сигурност на страните в Западните Балкани, съвременните специфики на геополитическите стратегии на турския политически елит, основните цели на Република Турция след края на Студената война в три ключови геополитически региони: Балкани, Южен Кавказ и Близкия Изток, новата национална доктрина за Турция, променящото се преразпределение на силите в надпреварата за установяване на глобално геополитическо влияние след края на Студената война и по-специално – промяната, която настъпва в системата на международните отношения след преориентацията на Съединените щати към Азиатско-тихоокеанския регион.

Студиите, статиите и докладите са посветени на изследвания, свързани с външнополитическите ходове и тактики на страните от колективния Запад, на държавите на Балканите, така също и на значимите играчи от Изтока: Русия и Китай. Изследвани са процесите по евроинтеграцията и са разкрити някои от слабостите които могат да предизвикат стратегически загуби за външнополитическите цели на Запада. Анализирани са предприетите подходи в международните отношения на основните западни страни и доколко някои разкрити слабости застрашават глобалната и регионалната сигурност в стратегически план, като се проследява състоянието на дипломатическите отношения и стратегическите ходове, осъществявани от държави от геополитически значими региони, в контекста на текущата глобална промяна и задаващия се мултиполярен свят, и с оглед изясняване на отражението на геополитически стратегии и идеологии върху глобалната международна обстановка и регионалната сигурност на Балканите. Затова определено считам, че **научните трудове на кандидата изцяло попадат в обхвата на научната специалност от конкурса.**

Преподавателската дейност на кандидата д-р Горан Стойковски започва през 2012 г. в а ПУ „П. Хилендарски“, а по-късно и във Великотърновския университет „Св. Св. Кирил и Методий“, където разработва и преподава различни учебни дисциплини от девет различни специалности: „Политология“, „Национална сигурност“, „Международна политика и бизнес дипломация“, „Маркетинг“, „Финанси“, „Стопанско управление“, „Счетоводство“, „Социология“, „Психология“. В момента преподава в бакалавърски и магистърски програми в специалност „Политология“, „Национална сигурност“, „Международна политика и бизнес дипломация“ в ПУ.

Има разработени и публикувани 3 броя университетски учебни пособия, ръководи един национален и участва в един университетски научен проект. Бил е научен ръководител на четирима докторанти, от които един успешно защитил докторската си дисертация. Приемам посочените приносни моменти за лично дело на кандидата (документ 10),

доказателство за които са броят на цитиранията - общо 14 в български и чуждестранни научни издания. Член е на Българската асоциация по политически науки.

3. Критични забележки и препоръки

По отношение на **кандидат № 1** - д. н. Пламен Атанасов, основната ми забележка е, че въпреки впечатляващата научна продукция липсват публикации в съответната област на висшето образование, професионално направление и научна специалност обявени в настоящия конкурс, както и необходимите за един преподавател учебници, учебни пособия и учебно методически разработки. Препоръчвам в бъдещата си работа да акцентира на тази страна от своята дейност.

А спрямо **Кандидат № 2** - д-р Горан Стойковски имам забележки в чисто технически план – в бъдеще ясно и недвусмислено да посочва кои научни трудове предлага за рецензиране и кои не (документ б), да попълва коректно автобиографията си (в нея, документ 2, според мен умишлено не е посочил какво гражданство има и кой е майчиният език), да описва приносите си по научни области и направления, а не по списъка на научната си продукция, както и препоръчвам в бъдеще да разшири обхвата на своите изследвания извън Република Северна Македония и Република Турция.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от д-р Горан Стойковски **отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“**. За съжаление следва да посоча, че **научната продукция на д. н. Пламен Атанасов не съответства на изискванията на Правилника на ПУ „Паисий Хилендарски“** и на Критериите за оценка на кандидатите, участващи в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ във Факултета по икономически и социални науки. Нямам съмнение за плагиатство и за двамата и не ми е известно да са постъпвали сигнали до момента.

Кандидатът д. н. Пламен Атанасов е представил значителен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС „доктор“ и НС „доктор на науките“. В работите на кандидата има оригинални научни и научно-приложни приноси, които са получили международно признание като представителна част от тях са публикувани в списания и научни сборници, издадени от международни научни издателства. **Тяхната тематика и насоченост обаче не съответства на обявените в конкурса област на висшето образование и професионалното направление, както и съответната научна специалност.** Сравнително ограничени са теоретичните му разработки с практическа приложимост, като недостатъчни са учебните и методически материали пряко ориентирани към учебната работа, както и преподавателската и учебно-методическа дейност.

Постигнатите резултати в научно-изследователската дейност **не съответстват на допълнителните изисквания на Факултета по икономически и социални науки**, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Ето защо **не давам положителна оценка на кандидата д. н. Пламен Атанасов**, като основните ми аргументи са несъответствие на представената научна продукция с изискванията на научната специалност в обявения конкурс, с допълнителните изисквания на Факултета по икономически и социални науки и недостатъчната преподавателска и учебно-методическа дейност.

Кандидатът д-р Горан Стойковски е представил достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС „доктор“. В работите на кандидата има оригинални научни и научно-приложни приноси, които са получили международно признание като значителна част от тях са публикувани в списания и научни сборници, издадени от международни научни издателства. Теоретичните му разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Научната квалификация, преподавателската и учебно-методическата подготовка на д-р Горан Стойковски са извън всякакви съмнения и **напълно съответстват на областта на висше образование, професионалното направление и научната квалификация в обявения конкурс**.

Постигнатите резултати в учебната и научно-изследователската дейност, съответстват на минималните национални и допълнителните изисквания на Факултета по икономически и социални науки, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, **намирам за основателно да дам своята положителна оценка за кандидата д-р Горан Стойковски**, с оглед неговата значителна учебна и учебно-методическа дейност, както и преподавателски опит в последните 12 години.

Препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Факултет по икономически и социални науки **за избор на д-р Горан Стойковски на академичната длъжност „доцент“** в ПУ „Паисий Хилендарски“ по област на висше образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1. Национална сигурност (Сигурност на Балканите, външна политика и дипломатия).

09.08.2024 г.

Изготвил становището:

/проф. д-р Валери Иванов/